

WOJEWODA MAZOWIECKI

WPS-R.431.4.4.2017.IK

Warszawa, 13 września 2017 r.

**Pani
Bożena Ploch
Dyrektor
Domu Pomocy Społecznej
Czubin 13
05-840 Brwinów**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 i art. 128 w związku z art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.), zwanej dalej ustawą oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. Nr 61 poz. 543, z późn. zm.), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej, Oddziału w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Radomiu, przeprowadzili w dniach 2 - 4 sierpnia 2017 r. roku kontrolę doraźną w kierowanym przez Panią Domu Pomocy Społecznej w Czubinie.

Przedmiotem kontroli było sprawdzenie jakości usług świadczonych przez dom pomocy społecznej, stanu zatrudnienia oraz przestrzeganie praw mieszkańców w kontekście informacji zawartych w piśmie Pana Jacka Sasina Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej, Klub Parlamentarny Prawo i Sprawiedliwość, przesłanym do Wojewody Mazowieckiego w dniu 10 lipca 2017 r.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Panią bez zastrzeżeń w dniu 25 sierpnia 2017 roku, przekazuję Pani niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Dom Pomocy Społecznej w Czubinie jest publiczną placówką przeznaczoną 114 osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Na dzień kontroli w Domu przebywało 103 mieszkańców (37 kobiet i 66 mężczyzn). Najmłodszy mieszkaniec miał 20 lat, a najstarszy 89 lat. Na podstawie postanowienia sądu skierowanych zostało do Domu 32 osoby.

Spośród mieszkańców, 42 osoby były ubezwłasnowolnione całkowicie oraz 3 osoby ubezwłasnowolniono częściowo. Opiekunami prawnymi/kuratorami byli ustanowieni członkowie

rodziny lub osoby obce nie będące pracownikami (dla 32 osób) oraz pracownicy Domu (dla 13 mieszkańców).

Wszyscy mieszkańcy posiadali orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, z tego: 79 osób znaczny stopień niepełnosprawności, 16 osób umiarkowany stopień niepełnosprawności, 2 osoby całkowitą niezdolność do pracy, 4 osoby I grupę inwalidzką i 2 osoby II grupę inwalidzką.

Podział mieszkańców z uwagi na zakres wymaganej pomocy ze strony personelu Domu przedstawiał się następująco: osoby leżące 8 osób, poruszające się na wózkach inwalidzkich 18 osób, 1 osoba poruszająca się z pomocą osób trzecich. Pozostałe 67 osób poruszało się samodzielnie.

Podopieczni mieszkali w 32 pokojach jednoosobowych i 24 pokojach trzyosobowych, a przy każdym pokoju znajdowała się łazienka. Z ustaleń kontroli wynika, że pod względem powierzchni, liczby zamieszkujących je osób i wyposażenia pokoje mieszkalne spełniały standard określony w § 6 ust. 1 pkt 3 rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. poz. 964, z późn. zm.).

Pokoje mieszkalne pozbawione były przykrych zapachów oraz podobnie jak pozostałe pomieszczenia utrzymane w porządku i czystości. Mieszkańcy wyglądali schludnie, byli czysto i stosownie ubrani, uczesani, a mężczyźni byli ogoleni. Na podstawie harmonogramu kąpieli ustalono, iż mieszkańcy kąpani są dwa razy w tygodniu. Dodatkowo wybrane osoby są kąpane codziennie (z uwagi na swoisty zapach) lub w razie potrzeby. Dodatkowo mieszkańcy kąpani są przed konsultacjami lekarskimi lub planowanym pobytem w szpitalu.

Podstawową opiekę medyczną mieszkańcom Domu zapewnia „NZOZ Medikor”, który w ramach zawartej umowy zapewnia nieodpłatnie: usługi lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz korzystanie między innymi z usług: lekarza psychiatry i psychologa, usług stomatologicznych, jak również rehabilitacji leczniczej. Konsultacje z lekarzami innych specjalności zgodnie z zaleceniami lekarza podstawowej opieki zdrowotnej realizowane są w różnych ośrodkach zdrowia w zależności od czasu oczekiwania.

Odnosząc się do kwestii panującego w Domu świerzbu ustalono, iż zachorowania miały miejsce w 2014 r., w wyniku podjętych działań ogniska choroby zostały zlikwidowane. Na bieżąco, zgodnie z obowiązującymi standardami, prowadzone są działania profilaktyczne w celu uniknięcia przypadków ponownych zachorowań.

Opiekę pielęgniarską w Domu zapewniały 4 pielęgniarki, często pracujące w godzinach nadliczbowych, aby zapewnić całodobową opiekę pielęgniarską. Jak wynika z Pani informacji, pomimo regularnie składanych ofert pracy w powiatowych urzędach pracy oraz zamieszczeniu

stosownych ogłoszeń, nie zgłaszają się pielęgniarki chętne do podjęcia pracy w ramach etatu. W celu zapewnienia ciągłości opieki pielęgniarskiej zatrudniano pielęgniarki w ramach umów zleceń.

Na dzień kontroli bezpośrednio wspieraniem mieszkańców zajmowało 49 pracowników zatrudnionych w ramach 47 etatów. Wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego wynosił tym samym 0,46 i nie był zgodny ze standardem obowiązującym na podstawie § 6 ust. 2 pkt 3 lit. d rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej (Dz. U. 2012 poz. 964, z późn. zm.). W kwestii kwalifikowania na turnusy rehabilitacyjne i turnusy wypoczynkowe, ustalono iż mieszkaniec może skorzystać z turnusów dofinansowywany ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych o ile złoży stosowny wniosek, który po zaopiniowaniu przez lekarza jest przekazywany do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie wraz z wymaganymi załącznikami i oświadczeniami iż spełni stawiane warunki.

W 2017 roku nie zorganizowano żadnego turnusu rehabilitacyjnego, przewidziano natomiast trzy turnusy wypoczynkowe, za które mieszkańcy ponoszą w 100% odpłatność. W turnusie wypoczynkowym może wziąć udział (nawet wielokrotnie) mieszkaniec, którego zdrowie (zgoda lekarza prowadzącego) i środki finansowe na to pozwalają.

W odniesieniu do odpłatności za turnus, ustalono iż koszty ogółem danego turnusu zostały podzielone przez liczbę uczestniczących mieszkańców i ich opiekunów. Tak wyliczoną kwotą obciążani zostali wszyscy mieszkańcy uczestniczącym w turnusie wypoczynkowym.

W zakresie wyżywienia i organizacji posiłków kontrolowana jednostka zapewniała swoim podopiecznym trzy posiłki dziennie, zgodnie z w § 6 ust. 1 pkt 6 rozporządzenia w sprawie domów pomocy społecznej. Na zlecenie lekarza przygotowywano posiłki dietetyczne. Ponadto, dla osób, które miały zlecone dodatkowe posiłki przez lekarza, np. z powodu choroby, złych wyników badań lub niskiej wagi przygotowywano dodatkowe posiłki. Przeprowadzona przez Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Warszawie kontrola stanu sanitarno – higienicznego bloku żywieniowego w dniu 31 marca 2016 roku nie stwierdziła nieprawidłowości, a sposób żywienia mieszkańców określono jako „dobry” lub „bardzo dobry”.

W trakcie kontroli zakupów dokonywanych dla mieszkańców oraz gospodarowania ich środkami depozytowymi, stwierdzono iż środki pieniężne mieszkańców gromadzone są na koncie depozytowym ogólnym, następnie rozksięgowane analitycznie na indywidualne konta depozytowe. Ewidencja wpływów na koto i wypłat prowadzona jest w formie elektronicznej przez pracownika Działu Księgowości.

Zgodnie z obowiązujący w Domu „Regulaminem przyjmowania, przechowywania i wydawania depozytów rzeczowych i pieniężnych mieszkańców w DPS w Czubinie”, wyłącznie mieszkańcy lub upoważnione osoby mają prawo pobierania pieniędzy z kont depozytowych mieszkańców. Mieszkańcy mają możliwość dokonywania zakupów samodzielnie lub w obecności personelu, poprzez organizowanie wyjazdów na zakupy. Mieszkańcom, którzy ze względu na stan zdrowia nie mogą opuszczać Domu, zakupów dokonuje pracownik pierwszego kontaktu i dotyczy to najczęściej drobnych artykułów spożywczych i kosmetycznych. Nadzór nad prawidłowością pracy opiekunów i kuratorów oraz kuratorów do dysponowania środkami sprawuje Sąd. Ostatnia kontrola w zakresie legalności przyjęcia i przebywania osób z zaburzeniami psychicznymi, przestrzegania praw mieszkańców oraz warunków w jakich przebywają została przeprowadzona przez Sąd Rejonowy w Pruszkowie pod koniec 2015 r. i nie stwierdziła nieprawidłowości. Prawidłowość dysponowania środkami zgromadzonymi na kontach depozytów mieszkańców była również przedmiotem kontroli przeprowadzonej w czerwcu 2017 r. przez Starostwo Powiatowe w Pruszkowie, w trakcie której także nie stwierdzono nieprawidłowości.

W trakcie kontroli sprawdzono przestrzeganie praw mieszkańca. W Domu funkcjonuje Rada Społeczna Domu, która jest organem doradczym i pomocniczym dla dyrektora Domu w szczególności w zakresie dotyczącym warunków socjalno - bytowych, terapeutycznych i medyczno – rehabilitacyjnych mieszkańców.

W Domu funkcjonuje także samorząd mieszkańców, który jest organem reprezentującym interesy mieszkańców i współpracuje z dyrektorem Domu w organizowaniu życia mieszkańców w zakresie zaspokajania ich potrzeb. Kontrolujący spotkali się w ostatnim dniu kontroli z przewodniczącym i dwoma członkami samorządu, którzy zaprzeczyli, aby dochodziło do złego traktowania mieszkańców przez personel. Ich zdaniem personel Domu jest im oddany i fachowo wykonuje swoje obowiązki. Drobne sprzeczki między mieszkańcami - typu „ona zabrała mi cukier” natychmiast są rozwiązywane przez personel Domu czy samych mieszkańców - zazwyczaj poprzez mobilizujące rozmowy. Przedstawiciele Rady Mieszkańców podkreślali także, iż często to mieszkańcy (np. w chwilach nasilenia choroby) zachowują się nieodpowiednio w stosunku do personelu, który pomimo to pracuje z oddaniem na ich rzecz. Także niektóre rodziny często są zbyt roszczeniowo nastawione i jak stwierdzili członkowie Rady Mieszkańców: „*sami nie wiedzą czego chcą*”.

Jak ustalono podczas czynności kontrolnych, od kilku lat najbardziej roszczeniowe i ciągle niezadowolone z usług świadczonych przez Dom były rodziny pana MN i mieszkańca zmarłego

w 2015 r. Rodziny te wielokrotnie interweniowały w różnych instytucjach i mediach powodując liczne kontrole w Domu, które nie potwierdziły stawianych zarzutów.

W odniesieniu do zagrożenia bezpieczeństwa mieszkańców ze strony agresywnych mieszkańców stwierdzono, iż trudniejsze przypadki złego zachowania lub agresji natychmiast zgłaszane są pielęgniarcom, które wzywają pogotowie i policję, gdy podjęte przez nie próby uspokojenia nie skutkują. W razie konieczności stosowany jest przymus bezpośredni. Ostatni raz przymus bezpośredni w stosunku do jednej osoby zastosowano w 2016 r. Został on przeprowadzony zgodnie z obowiązującymi procedurami, co potwierdził lekarz uprawniony przez Marszałka Województwa.

Na tablicy ogłoszeń Domu wywieszono informacje dotyczące godzin, w których mieszkańcy i rodziny mają możliwość bezpośredniego kontaktu z dyrektorem Domu. Jak zaobserwowano w trakcie kontroli, mimo wyznaczonych godzin, dostęp ten jest nieograniczony i możliwy codziennie w godzinach pracy.

W kwestii ograniczania kontaktów rodzinom z podopiecznymi przebywającymi w Domu ustalono, iż mieszkańcy mają możliwość przyjmowania odwiedzin we wszystkie dni tygodnia w godzinach od 8.00 do 20.00. W każdą niedzielę pełni dyżur pracownik socjalny oraz starszy opiekun i wówczas mieszkańcy mogą korzystać z pomocy w uzyskaniu połączeń telefonicznych do rodzin. Rodziny mogą uzyskać informacje o mieszkańcach i stanie ich zdrowia w trakcie odwiedzin w Domu. Z uwagi na dużą ilość w ciągu dnia telefonów od rodzin mieszkańców dezorganizujące pracę personelu opiekuńczego i pielęgniarstwa, informacje telefoniczne udzielane są w dni powszednie przez starszych opiekunów i pielęgniarkę w wyznaczonych godzinach. O nagłych zdarzeniach istotnych dla mieszkańca rodzina powiadamiana jest niezwłocznie.

Skargi na działalność placówki mieszkańcy bądź ich rodziny mają możliwość składać w „*Rejestrze skarg i pochwał*”, który dostępny jest w gabinecie pielęgniarstwa. W 2017 r. nie wpłynęła żadna skarga ze strony mieszkańców lub ich rodzin na funkcjonowanie placówki i opiekę zapewnianą przez personel, natomiast rodziny mieszkańców wpisały 3 pochwały.

W ogólnodostępnym miejscu dla mieszkańców Domu wywieszono również informacje z adresami instytucji, do których mogą się zwrócić w przypadku naruszenia ich praw.

Na podstawie obserwacji oraz rozmów z przedstawicielami samorządu mieszkańców i mieszkańcami w trakcie wizji lokalnej Domu, jak również z mieszkańcami spacerującymi po ogrodzie i spożywającymi obiad na stołówce zespół kontrolny stwierdził, że wzajemne relacje mieszkańców i personelu sprawującego opiekę są prawidłowe, bezpośrednie i serdeczne. Zarówno

dyrektor Domu, jak i kierownik Działu Opiekuńczego - Rehabilitacyjnego, posiadali wyczerpującą wiedzę na temat sytuacji osobistej i zdrowotnej osób zamieszkujących Dom. Mieszkańcy, z którymi rozmawiali kontrolujący wyrażali swoje zadowolenie z pobytu oraz jakości świadczonych usług, m.in. dot.: wyżywienia, zakupów, warunków mieszkaniowych, świadczeń medycznych, kontaktów z personelem Domu oraz sposobu sprawowania opieki i poczucia bezpieczeństwa.

Biorąc pod uwagę powyższe ustalenia kontrolne należy stwierdzić, iż negatywne informacje zawarte w przesłanym piśmie nie potwierdziły się.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pani Dyrektor o realizację następującego **zalecenia pokontrolnego**:

Kontynuować działania mające na celu zapewnienie wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno – opiekuńczego określonego typu domu dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w§ 6 ust. 2 pkt. 3 lit. d) rozporządzenia z dnia 23 sierpnia 2012 r. w sprawie domów pomocy społecznej.

Zgodnie z art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930, z późn. zm.), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia do Wojewody Mazowieckiego za pośrednictwem Wydziału Polityki Społecznej.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o sposobie realizacji zaleceń Wydział Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, Oddział w Delegaturze – Placówce Zamiejscowej w Radomiu, a w przypadku ich uwzględnienia należy mieć na uwadze zmiany wynikające z powyższego faktu

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO
Wioletta Kucharska
Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Do wiadomości:
Pan Marcin Gołoś
Starosta Pruszkowski